

PAUTA – GUIÓ PER A L'EXAMEN DEL 1r TRIMESTRE, Curs 2025 – 2026.

HISTÒRIA

PRESENTACIONS DE L'AULA MOODLE D'HISTÒRIA

MÒDUL 0 – repàs general de les presentacions. No cal estudiar-les en profunditat.

MÒDUL 1 – totes les Presentacions.

MÒDUL 2 – totes les Presentacions excepte la 1.

(format en vídeo de les presentacions al Canal [Portaldhistoria](#) a Youtube, amb enllaços a la GClassroom d'Història).

EIXOS IMPORTANTS DEL TEMARI DEL TRIMESTRE:

Cal conèixer els conceptes
fonamentals

- El regnat de Ferran VII i la Guerra del Francès – Característiques de l'Antic Règim. La Constitució de 1812 (de Cádiz, "La Pepa"),
- El regnat d'Isabel II – El nou Estat liberal i les guerres carlines.
- Liberalisme moderat i liberalisme progressista: la qüestió del dret de sufragi. Lliurecanvisme vs proteccionisme.
- La industrialització de Catalunya: els principals sectors de la indústria catalana. Vapors i colònies industrials.
- L'internacionalisme obrer: socialisme marxista i anarquisme llibertari.

CAL ESTUDIAR!

- **Els antecedents (el Sexenni Democràtic)**: La Gloriosa, la Monarquia parlamentària d'Amadeu I, la I República i els cops d'Estat de Pavia i de Martínez Campos. La Tercera Guerra Carlina i la Guerra de Cuba (Guerra dels 10 Anys i la Pau de Zanjón),
- **Naturalesa i trets definidors del sistema polític de la Restauració Borbònica**: Monarquia com element central i d'estabilitat institucional, règim fortament conservador i liberal només en els aspectes econòmics, pacte de no-intervenció de l'Exèrcit en la vida política,
- **La Constitució de 1876**: model d'Estat, model de sobirania (Rei + Corts), religió catòlica oficial, limitació dels drets i llibertats dels ciutadans ...
- **El sistema "canovista"**: bipartidisme, torn pacífic i frau electoral (cunerisme, tupinada, caciquisme i la figura de "l'encasillado"),
- **Les oposicions al règim de la Restauració**: republicans (unitaris i federals), socialistes (fundació del PSOE) i tradicionalistes carlins ...
- **Expansió de l'internacionalisme revolucionari i el moviment obrer**: l'arrelament de l'anarquisme i l'estratègia de "l'acció directa" (els atemptats del Liceu, del Corpus ...).
- **El "Desastre del 98"**: La Guerra de Cuba, la pèrdua de l'Imperi colonial i les seves conseqüències. El Tractat de París. L'impacte del Desastre sobre l'economia, la política i la societat espanyola. L'impacte a Catalunya.

CAL ESTUDIAR!

- **Romanticisme, nacionalisme i republicanisme federal**. La formació de la idea de Nació.
- **La Renaixença**. La recuperació de la llengua catalana: la premsa escrita, el teatre i la música.
- **Les reivindicacions del catalanisme**: defensa del Dret Civil català, la qüestió de la llengua, la demanda de polítiques proteccionistes i l'evolució cap a l'autonomisme (reivindicació d'autogovern per a Catalunya),
- **Valentí Almirall i els Congressos Catalanistes**. La creació del Centre Català. El Catalanisme democràtic i progressista.
- **El Memorial de Greuges**, (primer acte oficial del catalanisme a Madrid, 1885)

- **El catalanisme conservador, el vigatanisme i les Bases de Manresa.** El Missatge a la Reina Regent. L'Exposició Universal de Barcelona de 1888.
- **El Govern Silvela – Polavieja i el Tancament de Caixes.** El trencament de la burgesia catalana amb el règim de la Restauració. La Candidatura dels 4 Presidents.
- **La “Candidatura dels 4 Presidents” i La Lliga Regionalista.** La Lliga com a primer partit “modern” de Catalunya. La Veu de Catalunya.
- **Els incidents del Cu-Cut! , la Ley de Jurisdicciones i la creació de la Solidaritat Catalana.**

ESTRUCTURA DE L'EXAMEN:

PREGUNTA 1 – ANÀLISI CRÍTICA DE FONTS (Destacar missatge i idees de DUES FONTS HISTÒRIQUES, i fer una redacció a partir d'un enunciat, comparant les dues fonts).

Val 2,5 punts

PREGUNTA 2 - SITUA'T EN EL TEMPS UTILITZANT TERMES HISTÒRICS (Fer un relat posant-te en situació en un determinat context històric, destacant aspectes important d'aquell context, i fent un ús correcte de 5 termes històrics)

Hi ha 2 opcions

Val 2,5 punts

PREGUNTA 3 – EXPOSEU UN TEMA A TRAVÉS DELS DESCRIPTORS D'UN GLOSSARI. (Desenvolupar un tema històric, a partir d'una proposta, que tenen relació amb un glossari d'eixos clau de la història contemporània).

Hi ha 2 opcions

Val 2,5 punts

PREGUNTA 4 – POSEU A PROVA ELS VOSTRES SABERS. Hi ha dos enunciats de dos moments històrics diferents, i cada enunciat té després 5 preguntes amb 4 possibles respostes. Cal encerclar la resposta correcta. Una resposta errònia penalitza 0,1 punt. Les respostes en blanc no penalitzen.

Val 2,5 punts

 Sèrie Desastres de Nassos ...
Errors freqüents als exàmens d'Història!

29

DAVANT O DARRERE?

Si som a la part anterior (davantera) o posterior d'un lloc, o si ens trobem en una determinada situació, podem dir que som **DAVANT** de ... i ho escrivim amb **A** (no “devant” ...). Igualment, les preposicions “rere” o “darrere” acaben sempre amb una **E** al final.

Davant la incertesa, van decidir anul·lar la reunió.
Darrere del complot hi havia interessos ocults ...

 Portald'Història

 Sèrie Desastres de Nassos ...
Errors freqüents als exàmens d'Història!

33

PER ALTRA BANDA

Una locució conjuntiva “per altra banda” o “per una altra banda” o “d'altra banda” és femenina, i per tant sempre hem d'escriure “altra” amb **A**. I evidentment, té sentit si abans hi ha un paràgraf anterior on hem parlat de la “primera banda” ...

Els sindicats pretenien arrancar del Govern alguns compromisos en relació als increments salarials, però per una altra banda, la patronal feia tot el possible per impedir-ho.

 Portald'Història

 Sèrie Desastres de Nassos ...
Errors freqüents als exàmens d'Història!

MAJÚSCULES! 39

La Restauració Borbònica / la restauració d'un edifici.
L'Església donava suport el règim / L'església del poble és molt antiga.
Una qüestió d'Estat/ L'estat de la qüestió.

Hi ha paraules, que en Majúscula o en minúscula, volen dir coses diferents ...

+ noms propis: ciutats, països, noms de diaris o revistes, institucions ...

 Portald'Història

CRONOLOGIA DEL CATALANISME

1868 – Fundació del **Partit Republicà Democràtic Federal** (Francesc Pi i Margall)

1880 – Primer Congrés Catalanista (**Valentí Almirall**)

CENTRE CATALÀ (catalanisme progressista i republicà)

1883 – Segon Congrés Catalanista

1885 – Memorial de Greuges

1886 – Valentí Almirall "*Lo Catalanisme*"

1887 – Neix la **LLIGA DE CATALUNYA** (catalanisme conservador)

Missatge a la Reina Regent / Exposició Universal de Barcelona 1888

1891 – Neix la **UNIÓ CATALANISTA**

Bases de Manresa (model de Constitució federal per a Catalunya).

1899 – Neix la **UNIÓ REGIONALISTA**

Moviment del TANCAMENT DE CAIXES (1899)
Candidatura dels Quatre Presidents (1901)

1901 – Neix la **LLIGA REGIONALISTA**

Triomfs electorals (a partir del 1901)
1905 – Incidents del Cu-Cut! I "*Ley de Jurisdicciones*" (1906)
Es forma la gran coalició electoral **SOLIDARITAT CATALANA**, entre la Lliga Regionalista, els republicans i altres grups polítics catalans...

VIGATANISME

Catalanisme cristià i molt conservador.
Bisbes Josep Torras i Bages, i Josep Morgades (Diòcesi de Vic)
1892 – "*La Tradició Catalana*"

REGNAT D'ISABEL II

1833 – 1868

EL SEXENNI DEMOCRÀTIC

1868 – 1874

REGNAT D'ALFONSO XII

1875 – 1885

REGÈNCIA DE MARIA CRISTINA D'HABSBURG

1885 – 1902

REGNAT D'ALFONSO XIII

1902 – 1931

- La Gloriosa (setembre de 1868) - Govern provisional (Serrano i Prim) i Constitució de 1869.
- Monarquia d'Amadeu I (1871 – 1873)
- I República (1873)
- Govern de Serrano (Cops d'Estat de Pavia i Martínez Campos) – 1874